

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. J. Zemkovej PhD. a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Milana Moravu v právnej veci navrhovateľa: **P.O.**, zastúpená: *JUDr. J. S. PhD., advokát so sídlom v K.*, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Prešove**, Námestie mieru č. 2, Prešov, za účasti oprávnených osôb: 1. J. M., bytom K., 2. B. B., bytom K., 3. P. M., byrom K., 4. K. M., bytom K., všetci zastúpení *JUDr. A. Z., advokátkou so sídlom v K.*, za účasti Slovenského pozemkového fondu, Keratsínske námestie č. 1, Prešov, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. OPÚ-2009/606-19-MB zo dňa 20.11.2009, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 3Sp/3/2010-48 zo dňa 02.07.2010 a o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 3Sp/3/2010-48 zo dňa 02.07.2010 o náhrade trov konania, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Sp/3/2010-48 zo dňa 02. júla 2010 **p o t v r d z u j e** vo veci samej.

V časti výroku o trovách konania napadnutý rozsudok **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

I.

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu č. OPÚ-2009/606-19-MB zo dňa 20.11.2009, ktorým odporca ako orgán príslušný podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, ďalej len zákon č. 229/1991 Zb. rozhodol vo veci reštitučných nárokov oprávnených

osôb – účastníkov konania 1.-4. vo veci vydania nehnuteľnosti proti povinnej osobe navrhovateľovi (P.O.) tak, že výrokom 1/ rozhodol, že oprávnené osoby 1.-4. spĺňajú podmienky § 6 ods. 2 citovaného zákona. Výrokom 2/ rozhodol tak, že oprávneným osobám sa vydáva nehnuteľnosť parc.č. CKN X. ostatná plocha o výmere 10201 m² v k.ú. P..

Krajský súd konštatoval, že správny orgán sa pri vydaní napadnutého rozhodnutia dôsledne riadil právnym názorom vysloveným Krajským súdom v Prešove v predchádzajúcich rozsudkoch ako aj právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v rozsudku sp.zn. 8Sžo/77/2008 zo dňa 14.05.2009 a rozhodol tak v intenciách vyššie citovaných ustanovení zákona č. 229/1991 Zb. ako aj správneho poriadku.

V danom prípade správny orgán rozhodol o reštitučnom nároku oprávnených osôb podľa zákona č. 229/1991 Zb. tak, že tieto osoby spĺňajú podmienky § 6 ods. 2 zákona a priznal im vlastnícke právo k nehnuteľnosti rozhodol o jej vydaní. Za rozhodujúcu skutočnosť považoval súdne konanie vedené na Okresnom súde v Prešove pod č. 9C/14/98, ktorou okresný súd rozsudkom zo dňa 19.05.1999 určil, že vlastníkom parc.č. CKN X. je P.O., keďže dohoda o vydaní nehnuteľnosti uzavretá medzi O.P. a oprávnenými osobami dňa 07.05.1992 neriešila parc.č. EN X. o výmere 10 273 m² a preto táto parcela nemohla figurovať ani v rozhodnutí Pozemkového úradu v Prešove č.j. 721/92-37 zo dňa 15.09.1992, ktorým dohodu schválil.

Krajský súd sa stotožnil so záverom správneho orgánu, ktorý z dôvodu nápravy rozhodol v zmysle pôvodného podania oprávnených osôb o nehnuteľnosti pôvodne evidovanej v CKN X. o výmere 10 273 m², ktoré zodpovedajú parc.č. CKN X. a parc.č. CKN X., konkrétne rozhodoval o parc.č. CKN X. o výmere 10 021 m², pretože spornou bola iba táto časť pôvodnej parcely č. X.. Vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu v Prešove č.k. 9C/14/98-71 zo dňa 19.05.1999 bolo potrebné uviesť, že v tomto konaní sa okresný súd zaoberal jedinou skutočnosťou, a to či predmetom dohody zo dňa 07.05.1992 bola parc.č. CKN X. o výmere 10 273 m² a či mohlo byť o nej rozhodnuté v rozhodnutí Pozemkového úradu Prešov zo dňa 15.09.1992, ktorým dohodu schválil. Z toho vyplýva, že v tomto konaní nebola riešená otázka oprávnenosti nárokov oprávnených osôb a teda ani otázka, či majú právo na navrátenie vlastníctva, alebo len na náhradu podľa zákona č. 229/1991 Zb. a tým, že táto parcela nebola predmetom dohody podľa § 9 zákona neznamená, že správny orgán nemal rozhodnúť o vlastníctve oprávnených osôb k tejto parcele a že ide o prekážku res iudicata.

Na základe vyslovených právnych názorov vo vyššie uvedených súdnych rozhodnutiach bolo úlohou správneho orgánu v ďalšom konaní náležite zistiť skutkový stav veci tak, aby bolo možné bez akýchkoľvek pochybností zistiť, čo sa nachádza na parc.č. CKN X., aký to má charakter a či prípadné stavby boli postavené v súlade so zákonom. Ďalej sa mal správny orgán spravovať s právnym názorom vysloveným v rozsudku súdov, že za

telovýchovné a športové zariadenie nemožno považovať ohraničenú trávnatú plochu s dvomi futbalovými brámkami.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ aj odporca.

II.A.

Navrhovateľ v odvolaní podanom 26.08.2010 poukázal na to, že síce obvodný pozemkový úrad bol viazaný právnym názorom Krajského súdu v Prešove ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, avšak obidva rozsudky vychádzali z právneho stavu pred 01.07.2009. Dňom 01.07.2009 nadobudol účinnosť zákon č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovo právnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V dôvodovej správe sa uvádza, že cieľom zákona je usporiadať neusporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré boli delimitované na obec v rámci reformy verejnej správy. Medzi takéto pozemky patrí aj športový areál vo vlastníctve obce alebo verejná zeleň.

Ako spôsob riešenia vzťahov k neusporiadaným pozemkom, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie činnosti samospráv sa navrhuje zriadenie vecného bremena podľa ustanovení § 151n a nasl. Občianskeho zákonníka, ak vlastník stavby nemá k účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou dohodnuté iné právo. Vecné bremeno obmedzuje vlastníka pozemku v prospech obce v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie činnosti samospráv. Vlastník pozemku musí stpieť užívanie pozemku obcou. Vecné právo vzniká priamo zo zákona, zapíše sa do katastra nehnuteľností. Toto zákonné ustanovenie je právnym titulom vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, umožňuje uľahčiť obciam riešenie pretrvávajúcich problémov, ktorým spôsobuje prechod vlastníckeho práva zo štátu na obce, nielen ku stavbám, ale tiež napr. ku športovým areálom, ktoré sú umiestnené na pozemkoch v súkromnom vlastníctve. Dôvodom sú takéto riešenia, kde existujúci právny stav, keďže podľa § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka, stavby, vodné plochy a podzemné vody nie sú súčasťou pozemku. Toto zákonné ustanovenie spôsobilo, že existujú prípady, kde okrem iného športové areály, ktoré boli vo vlastníctve štátu, prešli podľa osobitných predpisov na obce alebo vyššie územné celky a nachádzajú sa na pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve iných osôb.

Uvedené skutočnosti však správny orgán ani krajský súd vôbec nezohľadňovali, pričom je ich zákonnou povinnosťou rešpektovať a vychádzať z platnej právnej úpravy. V tomto zmysle je rozhodnutie krajského súdu ako také nepreskúmateľné a právne zmatečné pre rozpor s právnou úpravou. V konečnom dôsledku ide totiž o vznik zákonného vecného bremena, ktoré vzniká dňom 01.07.2009 a vecné bremeno pre vlastníka pozemku, ktorý musí

strpieť existenciu futbalového ihriska na strane jednej, pričom podľa rozhodnutia súdu by obec mala vydať tento areál povinným osobám.

Ďalej navrhovateľ v odvolaní uviedol, že podľa § 22 zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane a podpore verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov telovýchovno-športové zariadenie je krytý alebo otvorený objekt určený na telovýchovné a športové podujatia v rámci telesnej výchovy.

Tým, že sa krajský súd nevysporiadal s právnou argumentáciou navrhovateľa, porušil jeho základné právo účastníka konania na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru ako aj článku 46 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p..

Vzhľadom na uvedené navrhovateľ žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

II.B.

Odporca v odvolaní podanom dňa 24.08.2010 namietal určenie výšky trov konania v časti 736,85 €. Postup súdu považuje za nesprávny v tom, že uznal výpočet trov konania právnej zástupkyňi oprávnených osôb a podaným odvolaním sa domáha zrušenia alebo zníženia trov konania. Svoje stanovisko zdôvodnil tým, že právna zástupkyňa oprávnených osôb nevystupovala na tomto pojednávaní ani ako navrhovateľ ani ako odporca. Predmetné rozhodnutie bolo napadnuté opravným prostriedkom zo strany povinnej osoby P..

V konaní dňa 02.07.2010 nepodávali opravný prostriedok oprávnené osoby, ale P.O. a preto nechápe výšku trov konania vypočítanú pri tomto pojednávaní v roku 2010 v čiastke 736,85 €, ktorá je vyššia o 120% v porovnaní s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove v roku 2008, kedy boli vyčíslené súdne trovy v čiastke 311,23 €.

Výpočet trov konania podľa odporcu je nejasný a nie je mu zrejmé, ako sa dopracoval súd k čiastke 736,85 €, keď jeho výpočty vyšli na sumu 561,56 €.

Vzhľadom na uvedené sa odporca domáhal zrušenia rozsudku súdu v časti určenia povinnosti nahradiť trovy konania v čiastke 736,85 €, prípadne v prípade, že by bol predsa len povinný ich uhradiť, žiadal ich výšku spresniť, prípadne znížiť.

III.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho priadku, O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť. Odvolací súd rozhodol v zmysle § 250ja ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. rozsudkom s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na

úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk.

Z obsahu spisu najvyšší súd zistil, že rozsudkom 5Sp/2/2007-40 zo dňa 05.02.2008 Krajský súd v Prešove zrušil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Prešove č. OPÚ-2006/498-38/MR zo dňa 31.10.2006, ktorým tento rozhodol o veci oprávnených osôb – navrhovateľov 1.-4. ohľadne reštitučných nárokov vo veci vydania nehnuteľnosti proti osobe P.O. tak, že oprávnené osoby 1.-4. spĺňajú podmienky § 6 ods. 2 zákona a výrokom 2 rozhodol tak, že oprávneným osobám sa podľa § 9 ods. 4 zákona nepriznáva vlastnícke právo k nehnuteľnosti parc.č. CKN X. ostatná plocha na výmere 10 201 m² a parc.č. CKN č. X. zastavaná plocha o výmere 72 m² v k.ú. P., v treťom výroku rozhodol, že oprávneným osobám sa podľa § 11 ods. 1 písm. f/ zákona, tieto nehnuteľnosti nevydávajú.

Krajský súd v Prešove takto rozhodol po tom, keď sa nestotožnil s názorom správneho orgánu, ktorý považoval zábradlím ohraničenú trávnatú plochu s dvoma futbalovými brámkami za futbalové ihrisko s poukazom na potvrdenie oblastného futbalového zväzu.

Na základe odvolania odporcu proti rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove č.k. 5Sp/2/2007-40 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky pod č.k. 8Sžo 77/2008 dňa 14.05.2009 tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia sa senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky stotožnil s názorom krajského súdu, že vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu v Prešove č.k. 9C/14/98-71 zo dňa 19.05.1991, sa v predmetom konaní okresný súd zaoberal inou skutočnosťou a to, či predmetom dohody zo dňa 07.05.1992 bola parc.č. CKN X. o výmere 10 273 m² a či mohlo byť o nej rozhodnuté v rozhodnutí pozemkového úradu Prešov zo dňa 15.09.1992, ktorým dohodu schválil. V predmetnom konaní sa neriešila otázka oprávnenosti nárokov oprávnených osôb a teda ani otázka, či majú právo na navrátenie vlastníctva alebo len na náhradu podľa zákona č. 229/1991 Zb. a tým, že táto parcela nebola predmetom dohody podľa § 9 zákona, neznamená, že správny orgán nemohol rozhodnúť o vlastníctve oprávnených osôb k tejto parcele a že ide o prekážku res iudicata. Práve naopak, keďže k dohode podľa § 9 ods. 1 zákona vo vzťahu k parc.č. X. nedošlo, bol odporca povinný rozhodnúť o vlastníctve (§ 9 ods. 4 zákona). Podľa názoru najvyššieho súdu správne uviedol krajský súd úlohu odporcu v ďalšom konaní a to náležite zistiť skutkový stav tak, aby bolo možné bez akýchkoľvek pochybností zistiť, čo sa nachádza na parc.č. CKN X., aký má charakter a či prípadné stavby boli postavené v súlade so zákonom.

Podľa názoru najvyššieho súdu hoci zákon č. 229/1991 Zb. presne nevymedzuje čo treba chápať pod telovýchovným a športovým zariadením, vychádzajúc z účelu zákona ako aj z gramatického výkladu § 11 ods. 1 písm. f/ zákona, odvolací súd sa zhodol s názorom krajského súdu, že samotné ihrisko v tomto prípade nemožno považovať za telovýchovné alebo športové zariadenie, pretože v konkrétnom prípade sa na parc.č. X. nenachádzajú žiadne stavby, resp. stavebné objekty slúžiace na šport, ktoré by tvorili s ihriskom jeden stavebný celok – t.j. telovýchovné alebo športové zariadenie.

Po vrátení veci na ďalšie konanie Obvodný pozemkový úrad v Prešove rozhodnutím č. OPÚ-2009/606-19-MB zo dňa 20.11.2009 rozhodol s poukazom na uvedené rozsudky Krajského súdu v Prešove a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zmysle § 250r O.s.p. tak, že oprávnené osoby J. M., B. B., P. M. a K. M. spĺňajú podmienky § 6 ods. 2 citovaného zákona a oprávneným osobám sa vydáva nehnuteľnosť parc.č. CKN X. ostatná plocha o výmere 10 201 m² v k.ú. P..

Na základe odvolania navrhovateľa Obce P. Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie správneho orgánu, pričom odôvodnenie rozhodnutia oprel o skutočnosť, že správny orgán sa pri vydaní napadnutého rozhodnutia dôsledne riadil právnym názorom vysloveným Krajským súdom v Prešove v predchádzajúcich rozsudkoch, ako aj právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozsudku č. 8Sžo/77/2008 zo dňa 14.05.2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri posudzovaní tejto veci vychádzal z viazanosti správnych orgánov právnym názorom súdu, ako aj z princípu viazanosti súdu nižšieho stupňa právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Z tejto zásadnej skutočnosti je potom potrebné vychádzať pri posudzovaní prejedávanej veci v medziach vytýčených zákonom a rozsahom odvolania. Postup ako aj napadnuté rozhodnutie správneho orgánu ako aj rozsudok Krajského súdu v Prešove rešpektovali v plnej miere právnym názorom obsiahnutý v rozsudku senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 8Sžo/77/2008 zo dňa 14.05.2009 a to, že na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že na parc.č. CKN X. nachádzajúci sa objekt nemožno považovať za telovýchovné a športové zariadenie, keďže za také nemožno považovať ohraničenú plochu s dvoma futbalovými brámkami. K veci je potrebné uviesť, že v opakovanom správnom konaní sa nepreukázali žiadne ďalšie skutočnosti, ktoré by mohli správny orgán viesť k iným záverom.

Ohľadne dôvodu odvolania, v ktorom navrhovateľ poukazoval na zákon č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovo-právnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v časti, ktorej odvolateľ poukazuje na vznik vecného bremena vo verejnom záujme, na pozemku pod stavbou užívanou vlastníkom stavby, eventuálne pod športoviskom Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že správny orgán aj krajský súd viazaný názorom najvyššieho súdu vychádzali zo stavu veci, keď dospeli k záveru, že na predmetnom pozemku nie je telovýchovné alebo športové zariadenie. Z toho pohľadu sú potom námietky navrhovateľa poukazujúce na ustanovenie zákona č. 66/2009 Z.z. právne irelevantné, nakoľko nebol dôvod sa nimi v tomto konaní. Senát dáva však do pozornosti, že vznik vecného bremena môže byť predmetom samostatného konania, v ktorom príslušné správne orgány môžu prísť k iným skutkovým i právnym záverom. Ich rozhodnutie tvorí samostatný nový predmet preskúmania zákonnosti súdmi.

K námietke odvolateľa ohľadne nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že vzhľadom na to, že bol v plnej miere rešpektovaný právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v predchádzajúcom rozhodnutí sp.zn. 8Sžo/77/2008 zo dňa 14.05.2009, nie je možné dospieť na podklade rovnakého skutkového stavu veci k inému právnemu záveru a preto rozsudok nebolo potrebné širšie zdôvodňovať. Pritom je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že rozhodnutie najvyššieho súdu v predchádzajúcom konaní bolo v rozsudku krajského súdu podrobne popísané aj s vysloveným právnym názorom.

Najvyšší súd z týchto dôvodov napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, pretože je vecne správny.

Ohľadne odvolania odporcu voči výroku v časti o náhrade trov konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove, ktorý zaviazal odporcu zaplatiť náhradu trov konania úspešným oprávneným osobám vo výške 736,85 € zrušil a vrátil na ďalšie konanie podľa § 224 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. na ďalšie konanie. V prejednávannej veci s ohľadom na výsledok konania je potrebné postupovať pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., ktoré umožňujú priznať náhradu trov konania v konaniach o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov podľa druhej a tretej hlavy piatej časť O.s.p. len úspešnému navrhovateľovi, keďže inú náhradu trov ustanovenie § 250k ods. 1 O.s.p. nepripúšťa. Oprávnené osoby boli síce úspešnými účastníkmi konania, avšak právo na náhradu trov konania prináleží len navrhovateľovi, ak mal v konaní úspech.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 07. decembra 2010

JUDr. Jana Zemková PhD. , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková